

VEILIGHEIDSREGIO
IJsselland

Samen werken aan veiligheid

Gemeenteraadslid tijdens coronacrisis

Nu GRIP 4 → binnenkort: tijdelijke wet maatregelen covid-19

Waarom een wet? (1/3)

- Situatie met ministeriële aanwijzingen en noodverordeningen biedt onvoldoende wettelijke grondslag.
- Noodverordeningen = noodbevoegdheid bij extreme omstandigheden.
- Wet publieke gezondheid wordt gewijzigd en aangevuld met nieuw hoofdstuk ter bestrijding van de epidemie covid-19.
- Eerste wetsvoorstel vooral gericht op wettelijke basis om bevoegdheden (minister en burgemeesters) te regelen.
- In huidig wetsvoorstel meer aandacht voor de rol van volksvertegenwoordiging zowel landelijk (tweede kamer) als lokaal (college en gemeenteraad).

Waarom een wet? (2/3)

- Balans tussen enerzijds noodzaak snel en flexibel handelen en anderzijds democratische legitimatie en borging bescherming grondrechten.
- Aansluiting bij bestuurlijke verhoudingen die buiten crisissituaties van toepassing is.
- Wet zelf bevat geen maatregelen maar regelt de onderwerpen/thema's waar maatregelen kunnen worden opgelegd, bijv. groepsvorming, veilige afstand, personenvervoer, onderwijs etc.
- Maatregelen worden afgekondigd door minister via ministeriële regelingen. Kamer heeft week de tijd om te toetsen, tenzij spoed.

Waarom een wet? (3/3)

- Burgemeesters krijgen bevoegdheid voor bestuursrechtelijke handhaving (art 58u).
- Burgemeesters krijgen mogelijkheden om ontheffingen te verlenen (art 58e), na advies van GGD.
- Mogelijkheid dat minister de bevoegdheden overdraagt aan de voorzitter Veiligheidsregio (art 58d). Waarschijnlijk gekoppeld aan niveaus 'ernstig' en 'zeer ernstig'.
- Verwachte ingangsdatum: medio november na behandeling Eerste Kamer.

Wat betekent dit voor een gemeenteraadslid?

Sinds 13 maart 2020

- GRIP 4 → Regionaal Beleidsteam, positie voorzitter veiligheidsregio (art. 6, vierde lid WPG en art. 39 Wvr)
- Aanwijzingsbesluiten minister en regionale noodverordeningen
- (Twee)wekelijkse vergaderingen RBT, aangevuld met lokale GBT's
- Gezamenlijk optrekken in IJsselland
- Verantwoording voorzitter Veiligheidsregio IJsselland: art. 40 Wvr
 - Tussentijdse verantwoording aan de raden zomer 2020
- Verantwoording burgemeester: zoals ook buiten covid-19, cf. art. 180 Gemeentewet
- Betrokkenheid gemeenteraden:
 - Raadsinformatiebrieven na RBT
 - Corona Monitor en Corona Actueel
 - Webinar GGD en VR IJsselland
 - Informeren via presidium
 - Formele bevoegdheden in en van de verschillende gemeenteraden (schriftelijke vragen, moties)

Wat betekent dit voor een gemeenteraadslid?

Vanaf inwerkingtreding nieuwe Tijdelijke wet maatregelen Covid-19

- Toegevoegd hoofdstuk aan Wet Publieke Gezondheid
- Systeem van Ministeriële Regelingen, die instemming behoeven van het parlement (aparte procedure bij spoed)
- Ruimte voor differentiatie in de Ministeriële Regelingen tussen gemeenten, leeftijdsgroepen, activiteiten en openbaar/publiek/besloten + ruimte voor regionaal en lokaal maatwerk (bevoegdheid burgemeester)
- Gezamenlijk optrekken in IJsselland waar mogelijk zal insteek blijven (cf. gebruikelijke samenwerking veiligheidsregio en district politie/OM IJsselland)
- Verantwoording burgemeester: zoals ook buiten covid-19, cf. art. 180 Gemeentewet
- Amendement Van Dam: betrekken colleges en raden bij gevoerd beleid en verantwoording aan colleges en raden (art. 180 Gemeentewet)
- Betrokkenheid gemeenteraden:
 - Vergelijkbaar met huidige situatie

Hoe kan een raadslid verder van betekenis zijn?

- Hopelijk is er spoedig een vaccin of medicijn; dat is de ultieme gamechanger rond covid-19.
- Regelgeving en maatregelen helpen om het virus tot dan af te remmen.
- Deze crisis overwinnen we met elkaar, en niet met wetgeving en bevoegdheden:
 - Betrokkenheid/oog en oor voor een ieder/steun van elkaar om de crisis (met effecten op veel maatschappelijke terreinen) door te komen;
 - Raadslid in de rol als volksvertegenwoordiger;
 - Collegeleden als betrokken bestuurders;
 - Burgemeester als burgervader/moeder.

Achtergrondmateriaal

0

Wetsartikelen

Artikel 180, Gemeentewet

1. De burgemeester is aan de raad verantwoording schuldig over het door hem gevoerde bestuur.
2. Hij geeft de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Hij geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Amendement Van Dam c.s., art. 58t, Tijdelijke wet maatregelen covid-19

Artikel 58t Verantwoording en informatievoorziening

1. Onze Minister zendt maandelijks aan beide Kamers van de Staten-Generaal een met redenen omkleed overzicht van de krachtens dit hoofdstuk geldende maatregelen.
2. De burgemeester verstrekt desgevraagd aan Onze Minister gegevens en inlichtingen die hij voor de statistiek, informatievoorziening en beleidsvorming met betrekking tot de uitoefening van bevoegdheden op grond van dit hoofdstuk nodig heeft. De gegevens en inlichtingen worden kosteloos verstrekt door tussenkomst van de voorzitter van de veiligheidsregio.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de soort informatie die de burgemeester verstrekt en de wijze waarop de burgemeester de gegevens en inlichtingen verzamelt en verstrekt.
4. De burgemeester is aan de gemeenteraad verantwoording schuldig over het door hem krachtens dit hoofdstuk gevoerde bestuur **en waarborgt de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders bij dat bestuur. De burgemeester verstrekt de wethouders de informatie over de uitoefening van zijn bevoegdheden bij of krachtens dit hoofdstuk die zij nodig hebben voor de uitoefening van de taken van het college.** Het tweede en derde lid van artikel 180 van de Gemeentewet zijn van toepassing.
5. **Indien de voorzitter van de veiligheidsregio na een besluit als bedoeld in artikel 58d, eerste lid, toepassing heeft gegeven aan een bevoegdheid als bedoeld in dat lid, is hij daarover verantwoording schuldig aan de betrokken gemeenteraden. Hij brengt daartoe een verslag uit en beantwoordt de vragen van die raden.**

Toelichting amendement Van Dam c.s.

- Democratische controle is niet alleen noodzakelijk op landelijk niveau. Ook plaatselijk moet de democratische controle plaats kunnen vinden. Dit amendement versterkt deze democratische controle. Deze controle kan zowel tussentijds als na afloop plaatshebben. De bestrijding van de epidemie van covid-19 kan ook gevolgen hebben voor de aanpalende beleidsterreinen die het college uitvoert en daarom is het van belang dat ook het college betrokken wordt. In goed onderling overleg tussen burgemeester en gemeenteraad of college wordt vastgesteld hoe de burgemeester deze betrokkenheid waarborgt, de frequentie waarmee dit plaatsvindt en de wijze waarop die afstemming ingevuld wordt.
- Op grond van artikel 58d is het mogelijk dat bepaalde bevoegdheden zijn overgedragen naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Voor die gevallen regelt dit amendement tevens dat de democratische controle zich ook uitstrekt over de uitoefening van die bevoegdheden door de voorzitter van de veiligheidsregio.
- In principe vindt deze controle achteraf plaats, gezien het veelal acute karakter bij het gebruik maken van deze bevoegdheid. De verantwoording wordt afgelegd aan de betrokken gemeenteraden na afloop van de situatie bedoeld in artikel 58d, eerste lid. Dat moment wordt gemarkeerd door het besluit van de minister van VWS tot intrekking van het besluit, waarna de toepassing van de betreffende bevoegdheid weer bij de burgemeester is belegd (artikel 58d, tweede lid).
- Maar als er sprake is van maatregelen die langer duren, is het ook denkbaar dat de gemeenteraden of de colleges tussentijds hun visie kenbaar maken aan de voorzitter van de veiligheidsregio. De wijze waarop deze terugkoppeling of overleg plaatsvindt is aan de betrokken organen. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden door middel van een schriftelijk verslag, waarna de voorzitter van de veiligheidsregio de vragen van de raden, schriftelijk en desgewenst mondeling kan beantwoorden. Aangezien artikel 58d meer dan eens toegepast kan worden, voor afzonderlijke gevallen of een serie van gevallen, kan telkens deze procedure gevolgd worden.
- De voorzitters van de veiligheidsregio's en de gemeenteraden kunnen onderling invulling geven aan de praktische uitvoering van deze verantwoordingsrelatie. Denkbare vormen zijn een verslag aan alle raden gezamenlijk en tevens een gezamenlijk debat met alle of een aantal raden tegelijk. De mondelinge toelichting kan in een fysieke of digitale vergadering worden gegeven.

Artikel 6, vierde lid Wet Publieke Gezondheid

- De voorzitter van de veiligheidsregio draagt zorg voor de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, of een directe dreiging daarvan, en is dan ten behoeve van deze bestrijding bij uitsluiting bevoegd om toepassing te geven aan de [artikelen 34, vierde lid, 47, 51, 54, 55 of 56](#).

Artikel 39, Wet Veiligheidsregio's

1. In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan:
 - a.de [artikelen 4 tot en met 7](#) van deze wet;
 - b.de [artikelen 172 tot en met 177 van de Gemeentewet](#), met uitzondering van [artikel 176, derde tot en met zesde lid](#);
 - c.de [artikelen 11, 14, eerste lid, 56, eerste en vierde lid](#), en [62 van de Politiewet 2012](#);
 - d.de [artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties](#).
2. De voorzitter van de veiligheidsregio roept een regionaal beleidsteam bijeen, dat bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten die betrokken zijn of dreigen te worden bij de ramp of crisis, alsmede uit de hoofdofficier van justitie, bedoeld in [artikel 12, eerste lid](#). De voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt uitgenodigd deel uit te maken van het beleidsteam.
3. De voorzitter van de veiligheidsregio wijst een regionaal operationeel leider aan, die is belast met de leiding van een regionaal operationeel team, dat bestaat uit leidinggevendenden van de betrokken diensten. De regionaal operationeel leider neemt deel aan de vergaderingen van het regionaal beleidsteam. De voorzitter van de veiligheidsregio nodigt voorts de functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is, uit deel te nemen aan de vergaderingen.
4. Tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet, neemt de voorzitter van de veiligheidsregio geen besluiten met toepassing van de in het eerste lid genoemde artikelen dan nadat hij het regionaal beleidsteam daarover heeft geraadpleegd. Een burgemeester kan in het regionaal beleidsteam schriftelijk bezwaar doen aantekenen, indien hij van mening is dat een voorgenomen besluit het belang van zijn gemeente onevenredig schaadt.

[.....]